

Zere plek

Hoofd, hart en handen symboliseren sinds jaar en dag de professionele basisuitrusting van maatschappelijk werkers. Ze zijn echter even hard nodig voor eenieder die

actief is in het publieke domein. De even doordachte als gepassioneerde en praktische publicaties van hoogleraar Evelien Tonkens staan hiervoor model. Onlangs publiceerde zij een ruime selectie van haar *Volkskrant*-columns, aangevuld met enkele iets langere stukken, getiteld *Spugen op kleine leiders*.

De titel verwijst naar haar observatie dat er weinig ruimte zit tussen het adoreren van de grote leiders en het spugen op kleine leiders, zoals ambulancebroeders en politieagenten. Ze constateert dat burgers massaal verworden tot drammerige peuters en concludeert dat de opdracht voor het komende decennium is gezag en autoriteit een plaats te geven binnen democratische verhoudingen. Maar de columns bestrijken een veel breder spectrum dan de titel suggereert: van kinderopvang tot levensloopregeling en van dbc tot aow.

Een nadeel van gebundelde columns is dat de aanleiding veelal de tijdgebonden actualiteit is en dat de auteur onvermijdelijk in herhaling vervalt. Dat geldt ook voor deze bundel, maar is niet storend. Haast alle stukken bevatten voldoende substantiële inhoud om op eigen benen te staan, en de vele prikkelende formuleringen zijn het (her)lezen waard. De columns sprankelen door een zeldzame combinatie van theoretische reflectie, emotionele betrokkenheid en praktische experimenteerlust. Een enkele keer lijkt Tonkens weliswaar door te schieten: door de cito-toets raken kinderen getraumatiseerd en apart onderwijs voor hoogbegaafden kweekt een arrogante elite. Maar doorgaans legt ze de vinger op de zere plek en levert er bovendien vaak zinvolle suggesties voor de behandeling gratis bij. Daarmee ontstijgt ze ruimschoots het niveau van de columnist als 'de kapitein in de eigen badkuip' (Martin van Amerongen).

Ed de Jonge, onderzoeker, adviseur en ontwikkelaar, Hogeschool Utrecht.

- Tonkens, E. (2009), *Spugen op kleine leiders. Tien kortsluitingen in een opgewonden samenleving. Verzamelde columns*. Amsterdam: Van Genneep. 304 pp. ISBN 978-90-551-5395-4. € 19,90.